

Sygn. akt I NSP 366/22

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie ze skargi M. T.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie
o sygn. V ACo 5/21,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 17 stycznia 2023 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

M. T. (dalej: „Skarżąca”), osobiście, pismem z 8 lipca 2021r. zażądała
stwierdzenia „rażącej przewlekłości i bezczynności” w sprawie V ACo 5/21, V Sk
6/22 toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku.

Skarżąca w uzasadnieniu podniosła, że nie zgadza się z treścią orzeczeń
wydawanych w toku tego postępowania, ponieważ są one niezgodne z Konstytucją
RP. Zdaniem skarżącej została ona pozbawiona prawa do sądu, gdyż nie ma ona
wglądu w akta sprawy, sprawa została bezprawnie przekazana do innego sądu, do
którego nie może dojechać. Nadto skarżąca podniosła, że sądy spoza miejsca jej
zamieszkania nie mają prawa do rozpoznawania jej sprawy, co godzi w jej
konstytucyjne prawa.

Sąd Najwyższy ustalił, że w związku z postanowieniem Sądu Okręgowego w
Słupsku z dnia 14 stycznia 2021 r., I C 11/21 zostało wydane przez Sąd Apelacyjny

w Gdańsku postanowienie z dnia 4 lutego 2021 r. (k. 15) i w istocie w sprawie V Aco 5/21 nie toczy się postępowanie (art. 358 i 360 k.p.c). Skarżąca została poinformowana o niezaskarżalności tegoż postanowienia (k. 15v pkt. 2, k. 17).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga, jako niedopuszczalna, podlegała oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75 ze zm., dalej: „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Skargę na przewlekłość wnosi się w toku postępowania w sprawie (art. 5 ustawy o skardze na przewlekłość). Wniesienie skargi na przewlekłość po wydaniu prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie jest niedopuszczalne (zob. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 sierpnia 2014 r., III SPP 159/14; 13 marca 2019 r., I NSP 51/18; 28 lipca 2021 r., I NSP 110/21).

Skarżąca wniosła o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie, która zakończyła się prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 4 lutego 2021 r., zatem skarga na przewlekłość w tej sprawie jest niedopuszczalna. Istotą skargi na przewlekłość postępowania sądowego jest bowiem przede wszystkim przyspieszenie postępowania sądowego, mające na celu realizację prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Nadto podkreślić należy, że kwestionowane przez Skarżącą postanowienie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie. Jest to postanowienie

niezaskarżalne. Podkreślić należy, że skarga na przewlekłość postępowania sądowego nie jest środkiem zaskarżenia, mającym na celu wzruszenie prawomocnie zakończonego postępowania, lecz ma charakter incydentalny i jest jednym z instrumentów realizacji prawa do sądu w rozumieniu art. 45 Konstytucji RP oraz art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Nadto wskazać należy, że zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 u.s.p., skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać: żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie. Wniesiona przez M. T. skarga nie spełnia powyższych wymagań, co dodatkowo przemawia za jej odrzuceniem.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 u.s.p.p. w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy. Odesłanie takie oznacza, że Sąd Najwyższy w niniejszym postępowaniu stosuje przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 1805 z późn. zm., dalej: „k.p.c.”).

Zgodnie natomiast z art. 87¹ § 1 i 2 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, chyba że stroną, jej organem, jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, a także gdy stroną, jej organem lub jej przedstawicielem ustawowym jest adwokat, radca prawny lub radca Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten znajduje zastosowanie również w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi na przewlekłość postępowania, jeżeli do jej rozpoznania właściwy jest Sąd Najwyższy (uchwała Sądu Najwyższego z 16 listopada 2004 r., III SPP 42/04, OSNP 2005, nr 5, poz. 71; a także postanowienia Sądu Najwyższego: z 2 lutego 2021 r., I NSP 174/20; z 6 lutego 2021 r., I NSP 169/20; z 1 września 2021 r., I NSP 135/21). Z treści skargi nie wynikało, aby Skarżąca należała do kręgu podmiotów uprawnionych do samodzielnego działania przed Sądem Najwyższym (art. 87¹ § 2 k.p.c.), wobec czego skargę należało odrzucić.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy nie wzywał Skarżącej do uzupełnienia braków formalnych pisma procesowego poprzez nadesłanie pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem, skoro skarga jest niedopuszczalna z uwagi na zakończenie postępowania sądowego, którego dotyczy oraz została wniesiona z naruszeniem art. 87¹ § 1 i 2 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., w związku z art. 8 ust. 2 u.s.p.p., orzekł, jak w sentencji.

Na marginesie wskazać należy, że wbrew twierdzeniom skarżącej, zgodnie z art. 44² k.p.c., obligatoryjne przekazywanie innemu sądowi równorzędnemu każdej sprawy, w której Skarb Państwa jest reprezentowany przez sąd rozpoznający sprawę lub sąd nad nim przełożony.

W myśl art. 44² k.p.c. jeżeli stroną jest Skarb Państwa, a państwową jednostką organizacyjną, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, jest sąd:

1) właściwy do rozpoznania sprawy – sąd ten z urzędu przedstawia akta sprawy sądowi nad nim przełożonemu, który przekazuje sprawę innemu sądowi równorzędnemu z sądem przedstawiającym;

2) przełożony nad sądem właściwym do rozpoznania sprawy – sąd właściwy do rozpoznania sprawy z urzędu przedstawia akta sprawy temu sądowi przełożonemu, który przekazuje sprawę innemu sądowi równorzędnemu z sądem przedstawiającym, mającemu siedzibę poza obszarem właściwości sądu przekazującego.

Przepis ten opiera się na założeniu, że żadna sprawa nie może zostać rozpoznana przez sąd reprezentujący w tej sprawie Skarb Państwa. Okoliczność taka *a limine* stawia pod znakiem zapytania bezstronność sądu – odnosząc ten przymiot nie do poszczególnych sędziów (przy uwzględnieniu ich bezstronności), ale do sądu, mniej nawet jako organu, a bardziej jako jednostki budżetowej.

Skarżąca wniosła pozew przeciwko Skarbowi Państwa-Sądowi Okręgowemu w Słupsku, wobec czego sąd nad nim przełożony był zobligowany do wskazania innego sądu równorzędnego do rozpoznania sprawy. Skarżąca, wnosząc pozew przeciwko Skarbowi Państwa-Sądowi Okręgowemu w Słupsku tudzież innemu sądowi powinna liczyć się z tym, że sprawa nie zostanie rozpoznana przez sąd,

przeciwko któremu wytoczyła powództwa, niezależnie od jej woli czy też wygody związanej z niewielką odległością od miejsca jej zamieszkania.

r.g.

[ł.n]